

گزارش سال ۲۰۰۸ دیده بان اجتماعی* شاخص برابرقوقی جنسیتی در کشورهای جهان

حمید حمیدی
دسامبر ۲۰۰۸

برابر حقوقی جنسیتی دارای ابعاد مختلفی است که به دلیل کمبود شاخص های دقیق ناظر بر آن، سنجش آن را با دشواری مواجه می سازد. برای درک بیشتر بی عدالتی های جنسیتی و نیز نظارت بر تحولات این پدیده، دیدبان اجتماعی، گزارش برابر حقوقی جنسیتی در سال ۲۰۰۸ را منتشر نموده است.

این گزارش براساس اطلاعات موجود، وضعیت کشورها را بر اساس شاخص های انتخاب شده ی مرتبط با برابر حقوقی جنسیتی در سه حوزه، تحصیلات، مشارکت در اقتصاد و مشارکت سیاسی، مشخص نموده و به مقایسه آنها با یکدیگر می پردازد.

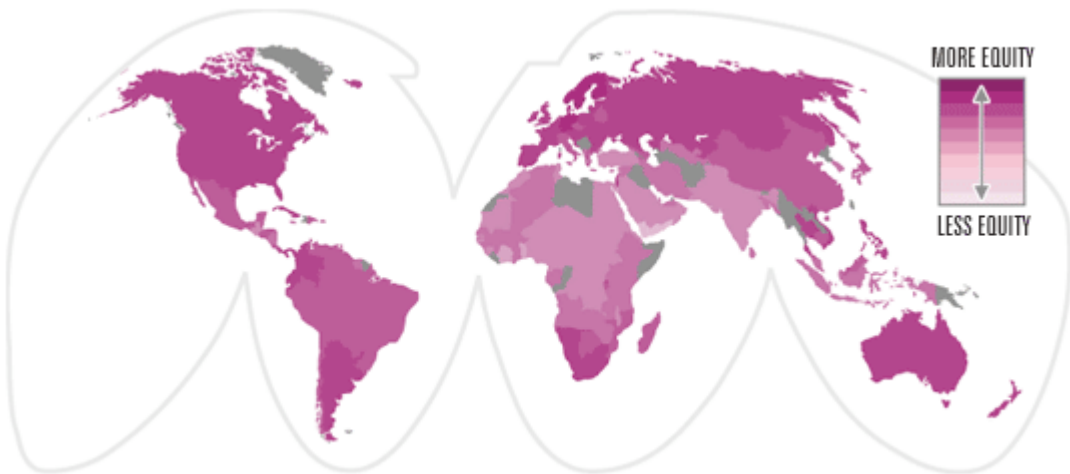
دیده بان اجتماعی در تهیه گزارش مربوط به سال ۲۰۰۸، اطلاعات مربوط به ۱۵۷ کشور را در سه حوزه اشاره شده، طبقه بندی و برهمین اساس به بررسی وضعیت برابر حقوقی جنسیتی در ۱۳۳ کشور، در مقایسه با پنج سال گذشته پرداخته است.

بالاترین نرخ در این گزارش (۱۰۰٪) است که این نرخ مبین محو شکاف و نابرابری جنسیتی می باشد. جی. ای. آی در این گزارش میزان شکاف بین زن و مرد را جدا از مسائل رفاه آنان مشخص نموده است.

برای مثال، کشوری که در آن دختران و پسران به طور مساوی قادر به ادامه ی تحصیلات عالیه دانشگاهی می باشند، از این دیدگاه در رتبه ی ۱۰۰ جای می گیرد و همچنان کشوری که در آن دختران و پسران هر دو به طور مساوی از ادامه تحصیل بالاتر از مقطع دبستان بی بهره اند نیز در رتبه ۱۰۰ جای می گیرد. این نوع رتبه بندی به معنای عدم اصلاح پذیری کیفیت تحصیلات نیست بلکه صرفاً بدین معناست که دختر و پسر هر دو به طور مساوی از کیفیتی یکسان بی بهره اند.

در این فهرست تحصیلات تنها مولفه ایی است که بسیاری از کشورها در آن به واقع به یک سطح تساوی رسیده اند و هنگامی که این تساوی به دست می آید، هیچ گونه پیشترت بعدی، دیگر ممکن نیست. جدا از این واقعیت که بسیاری از کشورها، نه تنها پیشترتی نمی کنند بلکه مولفه تحصیلات شاخص برابری جنسیتی، نشان می دهد که بسیاری از آنها حتی در حال نزول می باشند.

در دو مولفه دیگر که مربوط به مشارکت زنان در زندگی اقتصادی و سیاسی است، هیچ کشوری برابری و تعادل کاملی را نشان نمی دهد.

نمودار شکاف جنسیتی در کشورهای جهان

مولفه برابری جنسیتی اثبات می کند که اختلاف درآمد بین کشورها دلیل و توجیه قابل قبولی برای نابرابری حقوقی بین زن و مرد نمی باشد. برای تبیین این مطلب باید افزود که، بسیاری از کشورهای فقیر به رده بالایی از تساوی حقوق دست یافتند که این موضوع حتی زمانی هم که این برابری به معنای تقسیم عادلانه ی فقر باشد، پیشترت و موفقیتی مثبت در راستای رسیدن به اهداف شاخص برابری جنسیتی می باشد.

در حقیقت، اغلب عکس این قضیه صادق است: بسیاری از کشورهایی که میانگین ارقام قابل قبولی در شاخص های اجتماعی داشتند، اغلب در پشت میانگین بالای اختلاف بین زن و مرد پنهان می شوند. رفع تبعیض های جنسیتی می تواند توسط سیاستهای فعال به انجام رسد و نیازمند این نیست که کشورها سطح درآمدهایشان را برای موفقیت و پیشترت در این زمینه گسترش دهند.

سوئد، فنلاند و نروژ همچنان در بالاترین رده های سال ۲۰۰۸ جی. ای. آی قرار دارند. اگر چه این سه کشور هر سه حوزه ای را که گزارش بر مبنای آنها تنظیم گردیده است را مورد پوشش قرار نداده اند ولی در همه ی آنها، عملکرد قابل قبولی ارائه داده اند.

آلمان در رده ی چهارم و غنا-یکی از فقیرترین کشورهای جهان- در رده ی پنجم این فهرست جای می گیرد.

در تمام این موارد اختلافات جنسیتی به سبب سیاستهای فعال و موثر از جمله سهمیه ی جنسیتی برای مشارکتهای سیاسی در هیاتهای انتخاباتی و ائتلافهای طرفداران تساوی حقوق زن و مرد در بازار کار، کمتر شده است.

جدول رده بندی کشورها

COUNTRY	EDUCATION	ECO. ACT	EMPOW.	GEI 2008	
Sweden	999	838	832	89	
Finland	1000	785	761	85	
Norway	1000	819	709	84	
Germany	1000	676	727	80	
Rwanda	797	845	754	80	
Bahamas	1000	807	589	80	
Denmark	1000	786	604	80	
New Zealand	999	761	584	78	
Iceland	991	788	552	78	
Netherlands	996	707	623	78	
Lithuania	999	756	567	77	
Spain	991	582	739	77	
Barbados	1000	732	581	77	
Russian Federation	998	712	583	76	
Australia	1000	752	541	76	
Philippines	1000	635	655	76	
Latvia	1000	710	566	76	
Canada	1000	738	531	76	
Colombia	999	697	565	75	
Kazakhstan	997	751	504	75	
United States of America	1000	723	521	75	
United Kingdom	1000	728	512	75	
Uruguay	1000	639	597	75	
Slovakia	1000	671	563	74	
Bulgaria	990	716	528	74	
Moldova	996	718	511	74	
Ukraine	998	669	557	74	
Estonia	998	712	512	74	
Croatia	992	707	523	74	
Belgium	1000	642	559	73	
Austria	1000	610	588	73	
France	1000	717	479	73	
Israel	1000	752	429	73	
Portugal	979	690	497	72	
Hong Kong	985	660	518	72	
Romania	993	746	419	72	
Argentina	998	619	528	72	
Kyrgyzstan	994	658	492	71	
Poland	1000	688	453	71	
Viet Nam	886	812	440	71	
Panama	995	607	530	71	
Slovenia	999	706	425	71	

Ecuador	991	643	490	71	
Hungary	994	683	447	71	
Namibia	960	656	508	71	
St Lucia	995	591	537	71	
Mongolia	999	582	533	70	
Ireland	1000	633	469	70	
South Africa	990	514	597	70	
Thailand	987	717	397	70	
Trinidad and Tobago	999	537	554	70	
Cuba	1000	520	568	70	
Brazil	1000	646	435	69	
Peru	968	634	478	69	
Honduras	1000	536	542	69	
Czech Republic	1000	640	434	69	
China	951	733	382	69	
Cyprus	991	682	387	69	
Venezuela	999	608	439	68	
Macedonia	983	555	501	68	
Costa Rica	1000	543	490	68	
Paraguay	991	556	464	67	
El Salvador	980	512	514	67	
Greece	990	612	390	66	
Bolivia	951	657	376	66	
Botswana	999	490	495	66	
Belarus	991	727	261	66	
Dominican Republic	1000	499	471	66	
Singapore	896	586	487	66	
Italy	996	546	406	65	
Uganda	758	811	365	64	
Georgia	1000	497	435	64	
Lesotho	1000	576	346	64	
Belize	1000	459	458	64	
Mozambique	660	915	342	64	
Switzerland	940	713	239	63	
Brunei Darussalam	987	484	412	63	
Chile	985	459	428	62	
Maldives	1000	586	278	62	
Azerbaijan	964	733	152	62	
Burundi	687	881	279	62	
Luxembourg	1000	601	235	61	
Jamaica	1000	647	183	61	
Japan	963	553	302	61	
Madagascar	935	808	75	61	

Guyana	999	471	347	61	
St Vincent and Grenadines	985	595	236	61	
Cambodia	763	835	210	60	
Mauritius	978	475	345	60	
Mexico	973	443	382	60	
Kenya	877	806	97	59	
Malta	983	495	287	59	
Ghana	797	825	128	58	
Tanzania	756	475	513	58	
Malaysia	981	466	291	58	
Zimbabwe	861	670	186	57	
Uzbekistan	892	689	125	57	
Suriname	987	461	238	56	
Vanuatu	817	795	65	56	
Albania	990	619	66	56	
Zambia	762	640	252	55	
Timor-Leste	979	335	334	55	
Senegal	762	613	271	55	
Korea. Rep.	842	539	235	54	
Iran	954	457	205	54	
Sri Lanka	837	429	321	53	
Angola	754	713	118	53	
Gabon	784	659	138	53	
Tajikistan	792	658	122	52	
Indonesia	917	528	124	52	
Ethiopia	616	697	255	52	
Burkina Faso	622	766	177	52	
Nicaragua	996	364	197	52	
Algeria	933	394	224	52	
Bangladesh	823	535	176	51	
Cape Verde	923	401	206	51	
United Arab Emirates	998	334	192	51	
Syria	844	388	290	51	
Guinea	510	798	211	51	
Mali	557	773	170	50	
Samoa	978	445	74	50	
Swaziland	992	358	137	50	
Qatar	997	327	162	50	
Cameroon	766	571	145	49	
Gambia	692	608	177	49	
Mauritania	741	573	159	49	
Tunisia	946	335	186	49	
Guatemala	862	367	235	49	

Guinea-Bissau	482	583	381	48	
Oman	960	235	234	48	
Malawi	789	475	162	48	
Lebanon	997	362	62	47	
Saudi Arabia	968	188	257	47	
Jordan	979	335	89	47	
Sao Tome and Principe	957	352	93	47	
Niger	520	658	221	47	
Bahrain	986	341	60	46	
West Bank and Gaza	978	75	331	46	
Djibouti	732	562	89	46	
Turkey	844	357	173	46	
Equatorial Guinea	732	494	133	45	
Eritrea	556	543	248	45	
Nepal	611	570	153	44	
Morocco	798	291	214	43	
Congo. Rep.	593	574	126	43	
Nigeria	721	470	93	43	
Central African Republic	456	700	114	42	
Pakistan	732	342	175	42	
Sudan	826	290	124	41	
Sierra Leone	550	528	149	41	
Benin	511	547	163	41	
Chad	372	749	100	41	
India	775	366	63	40	
Egypt	783	251	153	40	
Togo	525	494	165	39	
Côte d'Ivoire	592	381	150	37	
Yemen	464	344	63	29	

نمودار و جدول شکاف جنسیتی در حوزه آموزش

Finland	1000	
Norway	1000	
Germany	1000	
Bahamas	1000	
Denmark	1000	
Barbados	1000	
Australia	1000	
Philippines	1000	
Canada	1000	
United States of America	1000	
United Kingdom	1000	
Uruguay	1000	
Slovakia	1000	
Belgium	1000	
Austria	1000	
France	1000	
Israel	1000	
Poland	1000	
Ireland	1000	
Brazil	1000	
Honduras	1000	
Czech Republic	1000	
Costa Rica	1000	
Dominican Republic	1000	
Georgia	1000	
Lesotho	1000	
Belize	1000	
Maldives	1000	
Luxembourg	1000	
Jamaica	1000	
Cuba	1000	
Latvia	1000	
Colombia	999	
Lithuania	999	
Guyana	999	
New Zealand	999	
Trinidad and Tobago	999	

Botswana	999	
Sweden	999	
Mongolia	999	
Slovenia	999	
Venezuela	999	
Estonia	998	
Russian Federation	998	
Argentina	998	
United Arab Emirates	998	
Ukraine	998	
Lebanon	997	
Kazakhstan	997	
Qatar	997	
Moldova	996	
Italy	996	
Nicaragua	996	
Netherlands	996	
Panama	995	
St Lucia	995	
Hungary	994	
Kyrgyzstan	994	
Romania	993	
Swaziland	992	
Croatia	992	
Spain	991	
Iceland	991	
Cyprus	991	
Belarus	991	
Paraguay	991	
Ecuador	991	
Bulgaria	990	
South Africa	990	
Albania	990	
Greece	990	
Thailand	987	
Suriname	987	
Brunei Darussalam	987	
Bahrain	986	
St Vincent and Grenadines	985	
Hong Kong	985	
Chile	985	
Malta	983	
Macedonia	983	
Malaysia	981	
El Salvador	980	
Portugal	979	
Timor-Leste	979	
Jordan	979	
Mauritius	978	
West Bank and Gaza	978	

Samoa	978	
Mexico	973	
Peru	968	
Saudi Arabia	968	
Azerbaijan	964	
Japan	963	
Oman	960	
Namibia	960	
Sao Tome and Principe	957	
Iran	954	
Bolivia	951	
China	951	
Tunisia	946	
Switzerland	940	
Madagascar	935	
Algeria	933	
Cape Verde	923	
Indonesia	917	
Singapore	896	
Uzbekistan	892	
Viet Nam	886	
Kenya	877	
Guatemala	862	
Zimbabwe	861	
Turkey	844	
Syria	844	
Korea, Rep.	842	
Sri Lanka	837	
Sudan	826	
Bangladesh	823	
Vanuatu	817	
Morocco	798	
Rwanda	797	
Ghana	797	
Tajikistan	792	
Malawi	789	
Gabon	784	
Egypt	783	
India	775	
Cameroon	766	
Cambodia	763	
Senegal	762	
Zambia	762	
Uganda	758	
Tanzania	756	
Angola	754	
Mauritania	741	
Equatorial Guinea	732	
Djibouti	732	
Pakistan	732	
Nigeria	721	

Gambia	692	
Burundi	687	
Mozambique	660	
Burkina Faso	622	
Ethiopia	616	
Nepal	611	
Congo, Rep.	593	
Côte d'Ivoire	592	
Mali	557	
Eritrea	556	
Sierra Leone	550	
Togo	525	
Niger	520	
Benin	511	
Guinea	510	
Guinea-Bissau	482	
Yemen	464	
Central African Republic	456	
Chad	372	

نمودار و جدول مولفه شکاف جنسیتی در مشارکت اقتصادی

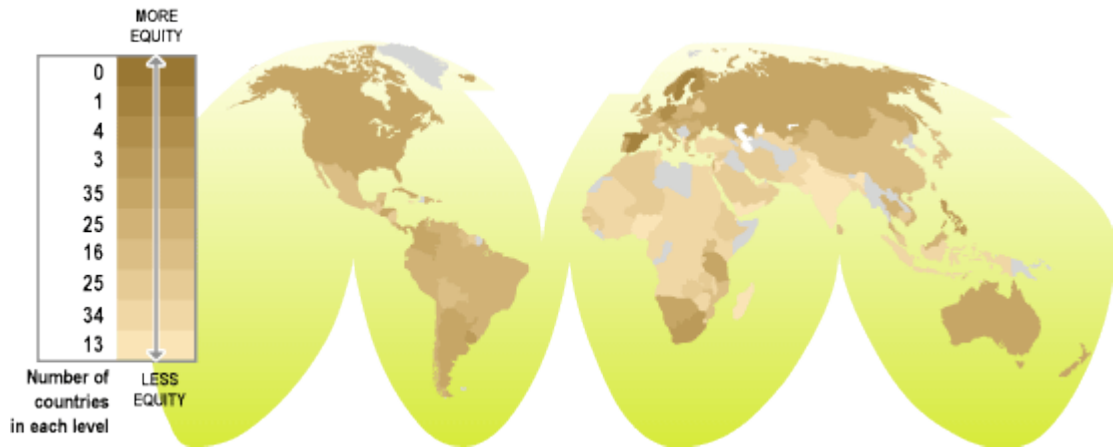
Mozambique	915	
Burundi	881	
Rwanda	845	
Sweden	838	
Cambodia	835	
Ghana	825	
Norway	819	
Viet Nam	812	
Uganda	811	
Madagascar	808	
Bahamas	807	
Kenya	806	
Guinea	798	
Vanuatu	795	

Iceland	788	
Denmark	786	
Finland	785	
Mali	773	
Burkina Faso	766	
New Zealand	761	
Lithuania	756	
Israel	752	
Australia	752	
Kazakhstan	751	
Chad	749	
Romania	746	
Canada	738	
China	733	
Azerbaijan	733	
Barbados	732	
United Kingdom	728	
Belarus	727	
United States of America	723	
Moldova	718	
France	717	
Thailand	717	
Bulgaria	716	
Angola	713	
Switzerland	713	
Russian Federation	712	
Estonia	712	
Latvia	710	
Croatia	707	
Netherlands	707	
Slovenia	706	
Central African Republic	700	
Ethiopia	697	
Colombia	697	
Portugal	690	
Uzbekistan	689	
Poland	688	
Hungary	683	
Cyprus	682	
Germany	676	
Slovakia	671	
Zimbabwe	670	
Ukraine	669	
Hong Kong	660	
Gabon	659	
Niger	658	
Kyrgyzstan	658	
Tajikistan	658	
Bolivia	657	
Namibia	656	

Jamaica	647	
Brazil	646	
Ecuador	643	
Belgium	642	
Czech Republic	640	
Zambia	640	
Uruguay	639	
Philippines	635	
Peru	634	
Ireland	633	
Argentina	619	
Albania	619	
Senegal	613	
Greece	612	
Austria	610	
Gambia	608	
Venezuela	608	
Panama	607	
Luxembourg	601	
St Vincent and Grenadines	595	
St Lucia	591	
Maldives	586	
Singapore	586	
Guinea-Bissau	583	
Mongolia	582	
Spain	582	
Lesotho	576	
Congo, Rep.	574	
Mauritania	573	
Cameroon	571	
Nepal	570	
Djibouti	562	
Paraguay	556	
Macedonia	555	
Japan	553	
Benin	547	
Italy	546	
Eritrea	543	
Costa Rica	543	
Korea, Rep.	539	
Trinidad and Tobago	537	
Honduras	536	
Bangladesh	535	
Indonesia	528	
Sierra Leone	528	
Cuba	520	
South Africa	514	
El Salvador	512	
Dominican Republic	499	
Georgia	497	

Malta	495	
Equatorial Guinea	494	
Togo	494	
Botswana	490	
Brunei Darussalam	484	
Malawi	475	
Tanzania	475	
Mauritius	475	
Guyana	471	
Nigeria	470	
Malaysia	466	
Suriname	461	
Belize	459	
Chile	459	
Iran	457	
Samoa	445	
Mexico	443	
Sri Lanka	429	
Cape Verde	401	
Algeria	394	
Syria	388	
Côte d'Ivoire	381	
Guatemala	367	
India	366	
Nicaragua	364	
Lebanon	362	
Swaziland	358	
Turkey	357	
Sao Tome and Principe	352	
Yemen	344	
Pakistan	342	
Bahrain	341	
Jordan	335	
Tunisia	335	
Timor-Leste	335	
United Arab Emirates	334	
Qatar	327	
Morocco	291	
Sudan	290	
Egypt	251	
Oman	235	
Saudi Arabia	188	
West Bank and Gaza	75	

نمودار و جدول شکاف جنسیتی در توانمندی سیاسی، فنی و مدیریت

Sweden	832	
Finland	761	
Rwanda	754	
Spain	739	
Germany	727	
Norway	709	
Philippines	655	
Netherlands	623	
Denmark	604	
South Africa	597	
Uruguay	597	
Bahamas	589	
Austria	588	
New Zealand	584	
Russian Federation	583	
Barbados	581	
Cuba	568	
Lithuania	567	
Latvia	566	
Colombia	565	
Slovakia	563	
Belgium	559	
Ukraine	557	
Trinidad and Tobago	554	
Iceland	552	
Honduras	542	
Australia	541	
St Lucia	537	
Mongolia	533	
Canada	531	
Panama	530	
Bulgaria	528	
Argentina	528	
Croatia	523	
United States of America	521	

Hong Kong	518	
El Salvador	514	
Tanzania	513	
Estonia	512	
United Kingdom	512	
Moldova	511	
Namibia	508	
Kazakhstan	504	
Macedonia	501	
Portugal	497	
Botswana	495	
Kyrgyzstan	492	
Costa Rica	490	
Ecuador	490	
Singapore	487	
France	479	
Peru	478	
Dominican Republic	471	
Ireland	469	
Paraguay	464	
Belize	458	
Poland	453	
Hungary	447	
Viet Nam	440	
Venezuela	439	
Georgia	435	
Brazil	435	
Czech Republic	434	
Israel	429	
Chile	428	
Slovenia	425	
Romania	419	
Brunei Darussalam	412	
Italy	406	
Thailand	397	
Greece	390	
Cyprus	387	
Mexico	382	
China	382	
Guinea-Bissau	381	
Bolivia	376	
Uganda	365	
Guyana	347	
Lesotho	346	
Mauritius	345	
Mozambique	342	
Timor-Leste	334	
West Bank and Gaza	331	
Sri Lanka	321	
Japan	302	
Malaysia	291	

Syria	290	
Malta	287	
Burundi	279	
Maldives	278	
Senegal	271	
Belarus	261	
Saudi Arabia	257	
Ethiopia	255	
Zambia	252	
Eritrea	248	
Switzerland	239	
Suriname	238	
St Vincent and Grenadines	236	
Luxembourg	235	
Korea, Rep.	235	
Guatemala	235	
Oman	234	
Algeria	224	
Niger	221	
Morocco	214	
Guinea	211	
Cambodia	210	
Cape Verde	206	
Iran	205	
Nicaragua	197	
United Arab Emirates	192	
Zimbabwe	186	
Tunisia	186	
Jamaica	183	
Burkina Faso	177	
Gambia	177	
Bangladesh	176	
Pakistan	175	
Turkey	173	
Mali	170	
Togo	165	
Benin	163	
Malawi	162	
Qatar	162	
Mauritania	159	
Nepal	153	
Egypt	153	
Azerbaijan	152	
Côte d'Ivoire	150	
Sierra Leone	149	
Cameroon	145	
Gabon	138	
Swaziland	137	
Equatorial Guinea	133	
Ghana	128	

Congo, Rep.	126	
Uzbekistan	125	
Indonesia	124	
Sudan	124	
Tajikistan	122	
Angola	118	
Central African Republic	114	
Chad	100	
Kenya	97	
Nigeria	93	
Sao Tome and Principe	93	
Jordan	89	
Djibouti	89	
Madagascar	75	
Samoa	74	
Albania	66	
Vanuatu	65	
India	63	
Yemen	63	
Lebanon	62	
Bahrain	60	

(جی.ای.ای.جی) Gender Equity Index (GEI)

(سازمان دیده بان اجتماعی-گزارش سال 2008*) <http://www.socialwatch.org>
 آدرس اصلی در سایت دیده بان اجتماعی:

http://www.socialwatch.org/en/avancesyRetrocesos/IEG_2008/tablas/SWGEI.htm